پێش ئەوەی هەر شتێ بین دەبێ کورد بین
" ئاڵای سووری کوردایەتی"
چەکی بێ بیروباوەڕ سێدارەی جەماوەرە

ژمارە (١٢) ڕێبەندانی ٢٥٩٣ کانوونی دووەمی ١٩٨٢

سەرەباس

+ سەروتارسالّی کوردایەتی
+ شیعر
+ ڕازێکی کوردانە ڕاستبوونەوەی دوای گلان
+ بانگێ لەسەنگەری پاسۆکەوەبرا سەرلێشێواوەکەم
+ قوتابخانەی پاسۆک گرەو
+شادەمارەسەرەتاییەکان
+ فەرهەنگۆک
+ ماڵاوا بیری دوا ڕۆژ

سەرووتار

ساڵی کوردایەتی

ساڵی پارمانبە ڕێ کرد، ساڵێک بوو هەر بڕوا و نەیەتەوە، لە وولاتانی خواپێداو ساڵی مافی مرۆڤ و ساڵی ئافرەت و ساڵی منداڵان و ساڵی بەرهەم و ساڵی کریکاران و .. هەیە، ساڵی پاری ئێمەش چ ناوێک هەڵناگری لە ساڵی براکوژی و کورد کوژی بەولاوە .. دەبوایە بە پێ هەل و مەرجی رەخساوی (شەڕی عێراق و ئێران)، پارمان سالێ (برایەتی و یەکێتی و تەبایی و هاوکار بوایە، دەبوایە ساڵی (کوردستانی گەورە) و (مافی دیاری کردنی چارەنووس) و (قۆناغی نویی پێشکەوتووی ڕزگاریخوازی کورد) بوایە ..

کە چی پێ بە پێ شەکەت بوون و کەنەفەت بوونی داگیرکەرانی کوردستان و گەندەل و لەق بوونی رژێمە ڕەگەز پەرستەکەی (صدام) و زیاد بوونی "معارز"ەی ناوچەکە بەرچاو و دەرکەوتنی مەسەلەی کورد، وەکو نەتەوەیەکی ژێر دەستە و پارچە پارچە کراو، لە سەر ئاستی ناوچەکە و سیاسەتی نیو دەوڵەتانیش . پێ بە پێ ئەم بار هەڵکەوتووە و زیاتریش شەڕی براکوژی و کورد کوژی و کلگایەتی ئەم سیاسەت و ئەو سیاسەتی داگیرکەر .. تا دەهات کلپەی دەستاند و تەر و ووشکی پێکەوە دەسوتاند یەک هێز و کوڕ و کۆمەڵی ئەم دیوو و ئەو دیو نەماوەتەوە لەو شەڕە گلاوە ناڕەوایە خیانەتییەوە نەگلی .. ئەوەندەی بە دووی یەکدا ڕامان کردووە و پۆسەمان بویە ناوەتەوە و لە یەکتری چوینەتە سەنگەرەوە و تفەنگمان بە یەکەوە ناوە یەک لە سەدی ئەوە بەرانبەر دووژمنە داگیرکەرەکە نەکردووە، ئەوەندەش لە بەردەم سووڵتانە ڕەگەزپەرست چەمیوینەتەوە سەد ئەوەندە سەرکەلمان لە یەکتری گرتووە !.. جارانمان ئەگەر کوردیکی (واق الواق)مان لە هەر قوژبنێکی ئەم دنیایەدا دیتبێ شایەگەشکە بووین، پێمان وابووە ئاسمان کونی تێ بووە و ئەوی لێ کەوتووە . جارانمان گویانی و جەزیری و موکریانی لە گەڵ"جاف"یکدا لە گەرووی زاخۆ و سەر ئەزمڕ نزیگ بۆریە نەوتەکانی کەرکوک لە سەنگەرێکدا خوێنیان تیکەلاوی یەکتری دەبووە .. پێش تریش بارزانییەک وهەولێرییەک و سلێمانییەک و دیاربەکرییەک لە ژێر فەرماندەی قازی محەمەدی نەمردا لە سەقز و بانە و مهاباد دا خوێنی خۆیان دەکردە ئاودێری بەیداخە شەکاوەکەی مهاباد !..

کەچی ساڵی پار، ماڵ لە خانە خۆی حەرام بوو !! ئەم دیوی ئەودیوی بە دوژمن دەزانی و لوولەی تفەنگەکەی دەکردە کورد و پاشی دەکردە دوژمن قەرەداغ و شارباژێر پاوان کرابوو باڵەکایەتی و بادینان (الارض المحرمة!)بوو، شارەزوور دەشتی راو و شکاری کورد بوو !.. هەر پار ئەوەندەی ناوچەش رزگار کراومان لە یەکتری سەندۆتەوە و ئەوەندەی یەکترمان هەڵقەندووە، ئەوەندەمان بەرانبەر داگیرکەرەکان بکردایە، ئێستا هێندەی (نەمسا و لۆکسۆمبۆرگ) ناوچەی رزگارکراومان دەبوو. ئەوەندەی بەزمانی بێگانە ماستاومان بۆ بێگانە کردووە هەر ئەوەندە لە گەڵ یەکتریدا دابنیشتینایە (کوردستانی گەورە خەیاڵی شاعیرانە) نەدەبوو و چاکترین (دژایەتی ئیمپریالیزم)یش دەبوو !..

ئێمە دەزانین تا تاپۆی (کوردایەتی!) لە باخەڵی کوردایەتی پارە و پوول ئاخنراوی مۆتەکە کلاسیکی و میردەزمەکانی سەر کوڵەی سنگی کوردابێت، ئەمەش پێنە کرێت لە لایەکی ترەوە هەر هەلدەتەقێت ..بۆیە روو دەکەینە پێشمەرگە، چونکە بێ ئەوان ئەو بازرگانانەدەبێ دووکانەکانیان داخەن و سەری لووتی خۆیان رەشکەن و دەڵێن:با ساڵی ئیمساڵ بکەینە ساڵی برایەتی و هاوکاری و تەبایی .. با ساڵی نوێمان ساڵی کوردستانی گەورە و (ئازادی و یەکسانی) بێت .. هەر هیچ نەبێت با ساڵی (یەکدی نەکوشتن) و (کورد نەکوشتن) بێت .. دلنیاش بن (بێگانەبێ مەیدان) ەو (ئەو دوژمنانە تەنها تا "محطە)ەکە پارەکەمان پێ هەلدەگرن و پاشان کۆیان دەکرێین)!!..

هەر دوێنێ و پێرێ و بەسر پێرێ سەرتاسەری بزووتنەوە و شۆڕشەکانی کورد بهێنینەوە بەرچاوی خۆمان، و هێشتا برینی ماران گەستەی شاو فلان چاک نەبۆتەوە، دەست بکەینەوە بە کونی حەزیاکانی تردا

ئێمە ناڵێین سوود لە بار و هەل و مەرجی تایبەتی وەرنەگیرێ، و ناشڵێین بە "ناچاری" و بۆ مەبەست و کاتێکی دیاری خۆتان مەکەنە "دایک برای" ئەم یان ئەو .. ئەوانیش ناچارن چۆن ئێوە سوێند بە ریشی مەردانەی (نامەڕدانەی) ئەوان دەخۆن، ئاواش ئەوان ناچارن بە رووی تاڵی ئێوەدا بشنێنەوە و فرمێسک بۆ کوردەکانی دیوەکەی ئەودیو هەڵڕێژنە ئەوان دەزانن و ئێوەش ئەگەر هۆشتان بێت دەبێ بزانن کە هەردوولا کراسی قورئانیش لە بەر کەن هەر درۆ دەکەن ..ئەمەش ناچارییە وا سەردەکەن بە ماڵی (دوژمنی) یەکتریدا .. ئەگینا (ئەوان بە کلکی قرتاوەوە و کورد بە جەرگی بڕوا و خاکی داگیرکراوە، چۆن دەبنە برای یەکتری!..

ئێمە دژی ئەوەین فلان، فیسار، ئەم یان ئەو خۆی بکاتە بەشێک لە سیاسەتی دوژمن و ببێتە تاژی ڕاوی کورد بۆ ئاغای بکات .. پێشمەرگەی کوردستان !.. ئێمە ئەم سەرگوروشتە و ڕاوە ڕێوییە بۆ ئەوانە ناهێنینەوە کە لە سیاسەت و پەت پەتێن و بازرگانیدا جقەیان دەرکردووە و توکیاندەرداوە .. ئەوان جگە لەو هەموو ساڵە تاقیکردنەوەیەی هەیانە مامۆستا و فێرگەی (مخابراتی نێوە دەوڵەتیش) دەرسی داداون .. ئەوانە تازە وەک شێخی کەرە شێن مەودای گەڕانەوە و بە خودا چونەوەیان نەماوە ..

بەڵام ئێوەن چاو بەستتان لێ دەکرێت و بەهەڵەدا دەبرێن و ئێوەن دەکرین بەڵام بۆ دەرباز کردنی نیازە گڵاوەکانی ئەو سیاسییە محترفە خۆفرۆشانە .. بۆیە توێت دەتوانی ئەساڵ بکەیتە (ساڵی کوردایەتی) و (ساڵی کوردستانی گەورە) و (ساڵی برایەتی و یەکێتی و هەڵمەت بردنە سەر دوژمنان..).

ئەم هەل و مەرجە لە بارەی ئێمڕۆش لە سەر پێشی دەباغ خانەی (الجزائر)ی تۆ ساز بووە، نەکەوینە خۆمان هەر لە سەر قەسابخانەی لاشەی ئێمە تەواو دەبێت ..

ئەمەش دەستوورە و پەندی تاقی کراوەی کوردەواییە .. ئەگەر خۆمان هەبین و پشت و پەنامان خوا و نەتەوەکەمان بێت وەکو ئەوە وایە شاباشی خۆمان بدەین و قنج هەڵپەڕین ..

خواش فەرموویەتی (ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بأنفسهم).

پێمان ڕووتە.. دڕک و داڵە
دەممان وەک گەڵای داری «بی» ،
تفت و تاڵە
بەڵام ئەڕۆین.. چونکە ئامانج!
تێشووی هەر چوار وەرزی ساڵە

رازێکی کوردانە:

"" ڕاست بوونەوەی .. دوای گلان"" ...

ئەگەر شۆڕش یاسایەکی گشتی و دەستوورێکی بنەڕەتی نەگۆڕی هەبێت، ئەوەیە وەک ئاگرێک لە پریشکێکەوە دەکەوێتەوە تا دێت کڵپە دەستێنێ، مەودا و بارستایی مەشخەڵی فراوانتر و بەرین تر دەبێت .. دیارە وەک هەر وەک هەر دیاردەیەکی رسەن سەدان کۆسپ و لەمپەڕی سەختی دێتە پێش و پاشەکشە و دانە دواوەی کاتی، لە کاتانی پێویست و ناچاریدا لە سەرئەنجامدا دەبێتە گوڕ و تین و شەقاوی گەورە و بە گوڕتر لە داهاتوویدا، زۆر جاران هەڵدەکەوی لە ژیان و ڕەوتی ئاساییشدا کە چاڵی دێتە سەر ڕێگە وا پێویست دەکات کە دوو هەنگاو بکشێیتەوە تا بە سەرکەوتووانە هەنگاوی' هەنگاو و دیوێکی چاڵەکە دەبردرێت .. ئەو کشانەوەیە گوڕ خواردنەوەیە بۆ قەڵەمبازێکی پێویست .. بۆیە دیاردەی (أنحسار)ی کاتی شۆڕشێکی ڕەسەن، نیشانەی بەرکەوتن و بەردەوامییەتی .. بەڵام وەستان و حەقین و دانە دواوە نەک تەنها لە بار و هەل و مەرجی هەڵکەوتوودا، بەڵکو لە کاتانی ئاسایی و نەگوڕاودا نیشانە و بەڵگەی (خلل) و ناتەواوییەکی ناوەکی و زاتییە، کە هۆی هەرە گەورەی گەندەڵ کردن و پوکاندنەوە و تێشکانییەتی

شۆڕشی ڕەسەن و ڕاستەقینە خەسڵەتی هەر دیار و بەرچاوی ئەوەیە کە خۆی خالق و داهێنەری ڕووداو و پێشهاتەکانە، هەر دەستەیەک چاوەڕوانی ڕووداو بکاتتا وەک مەلەوانێکی نەزان خۆی بدات بە دەم خوری لافاو و شەپولەوە بۆ پەڕینەوە، یان ئەو لافاوە هەلناستێ، یان هەڵیش بستێ لە باتی پەڕینەوە دەیبات و لە توونی بابای توند دەکات ..

لەم ڕوانگەیەوە ئەگەر تەماشای شۆڕشی ئیمڕۆی کورد بە گشتی و شۆڕشی کوردستانی باشوور بە تایبەتی بکەین، دەبینین کە چ کارەسات (ماسات)ێک لە کوردستان ڕوو دەدا و دەگیردری، شۆڕشێکمان بە دەستی پەتاڵ و لە سەر سکی برسی بەرپا بوو و یەکیان خواو ڕاستان قەوما و ڕەخسائەوەیان کە بە چنگ کرێ و نەبەزینی خۆمان کرا هەر لە سەرەتاوە بە دەستی خۆمان هەزار و یەک کێشە و گرفتمان بۆ نایەوە شەڕی کۆنەقین و دەفتەری ڕابوردویی تێدا یە کاڵا کرایەوە و حساباتی کە دەمێک بوو بەلادا خرابوو جارێکی تر هێنرایەوە پێشەوە و شەڕی کورد کوژی تێدا هەڵگیرسا .. لە کاتێکدا دوژمنەکەمان خۆی کۆکردەوە سەرچاوە ومەڵبەند و دالدەی شۆڕش، کە جوتیاران و گوندەکان ڕاگویزرێتەوە و سیاسەتی خاکی چوڵ و

تەوقی تەنیایی لە ملی بزوتنەوەی رزگاریخوازی کورد توندکات، خەریکی ئەوە بووین چۆن (نفیری عام) و سەفەر بەڵگە بۆ سەر یەکتری بکەین و یەکتری قەڵاچۆکەین !!لە کاتێکدا دەیان شۆرشگێڕی هەرەسی پێ هێنراوی شۆڕشی ئەیلول پەنایان دەبردەوە بەر چیاکان، لە تەنگە تیلەیی حیزبایەتی تەسک و تاقم تاقمێنەدا ئەو گیان و ئامادەگیە دەخنکێنرا و دەیان کەس بە زۆری زورداری ناچار دەکران یان ببنە کلکی ئەم و ئەو و قورمیشی فلان یان ساحە چۆڵ کەن و برۆنەوە !! لە کاتێکدا شۆرش پێویستی بە گورِ و ناو و پیاوەکانی ئەیلول بوو زۆر و زۆری کاریگەریان لە گوێی گادا نوستبوون و دەیان ویست ئەم خڵکە هەر کوێلە و ئەڵقە لە گوێی بیرو پێرەوی ئەوان بن ! لە هەل و مەرجێکدا کە هێز و کۆرِ و کۆمەڵی دیکە رسکابوونخەیاڵی سوڵتانی أحتکار و تاکە سوارەی مەیدان هێشتا هەر لە هۆشی هەرەسدا دەرنەچووبوو .. ئەمانە و سەدانی تریش کە بەس بوون و بەسن بۆ تێکدان و هەڵتەکاندنی شۆرشیک، چ جای لە هەڵپە و مەرج و باری سەرپێ کەوتن و پتروکە بوونی شۆرشێکی نوێی سەخت .. بەڵام

١ – هەرەسی کتوپڕی و چاوەڕوانەکراوی گەورەترین قەڵای ئیمپریالیزم و دوژمنێکی سەر سەخت و خوێن خۆرەی داگیرکەری کوردستان لە ناوچەکەدا، کە رژێمی شای جەللادبوو .. و

٢ –دانەپاڵی (پارتی کۆمۆنیستی عێراقی) و پشتگیری و بەشداری لە شۆڕشی کورد و شۆڕشی دیموکراسی عێراقی) و وەتاق کەوتنەوەی رژێمی رەگەز پەرستی صدام و کاڵ بوونەوەی رەنگ و روخساری زرە شۆرشگێڕی و پێشکەوتنخوازانەی .. و

٣ –کە لە شەقی و درِندەیەتی دوژمنەکە و بە خۆدا هاتنەوە گەشەی هێزە سیاسییە شۆرشگێرەکانی تری کوردستان ..

شۆڕشی کوردیان لە مەترسی و بە لایەکی گەورەتر لەوەی ئەیلول رزگار کرد. ئەوە چاوەڕوان دەکرا کە لە مەودایەکی کەمدا ئەم شۆڕشە لە هەرِەتی خورتی و قایمی شۆڕشی ئەیلولیش تێ پەڕێنی .. بەڵام نەیان هێشت .. خوا بە قوریان داکان ! بارانێکی بەهاری رەحمەتی تریش دای لە شانی شۆرِش و شەڕی نارەوای قادسیەی دوراو هاتە پێش .. سەرەتا وا چاوەڕوان دەکرا کە ئەم شەرە بەناڵە روالەتیشدا، لە سەر ئێسک و پرۆسکی رێکەوتنە شومەکەی (الجزائر)ی تێدا بردنی کورد هەلگیرسابێ .. لە ماوەیەکی کەمدا لە سەر پێستی (الجزائر)ێکی تری کورد تەواو دەبێت .. بەڵام ئەو خۆش بینیە هەر هەبوو کە ئەو تراژیدیایە دوبارە نابێتەوە، چونکە هەموو بار و هەل و مەرجەکانی ئەو ساو ئێستا، ناوەکی و دەرەکی سەرو بنن .. بۆیە دەبوایە بیر لەوە بکرایایەتەوە کە، کورت، درێژ دەخایەنێ، دەگاتە کوێ ناگات، تەنها لەو رووەوە

مەسەلەیەکە بۆ کورد کە دەتوانێ لە هەموو حالەتاندا چەند هەنگاوێکی پێ بچێتە پێش و خۆی وا قایم کات، کە ڕێکەوتن و سەرئەنجام و سەرتاس و بن تاسی ئەو شەڕە، کورد خۆی و بە دەستی خۆی .. بە سوودی و قازانجی خۆی دەیشکێنێتەوە ..

کەچی ئەوەی ڕووی داو هێشتاش وەک فلیمێکی ڕەزاگران هەر شریتەیەتی، ئەوە بوو کە بە بیری کەسدا نایەت. جگە لەو (صدام)ی کەسەرچاوەکەی لە کوێوە و چۆن هەلبەستووە دەزانێت ! با ئێمە شایەتێکی مێژووی وا بێنینەوە کە کەس نەتوانێ لە دادگای مێژوودا بەپەرچی بداتەوە ...

دیارە باس لەوە ناکەین کە چ ڕاو ڕاوێن و بگرە و بەردەیەک لە سەرتاسەری کوردستاندا ڕووی داوە و چۆن دەڵێ (هدنە)یەکی بڵاو نەکراوە لە گەڵ میریدا هەیەو بەعس چۆن پشتینی کوردستانی لی شل کردوتەوە !

ئەو شایەتیە دەدەین کە لە زۆر شوێنی گرنگ و ستراتیژی پێویستی کوردستاندا بوونی پێشمەرگە لە ڕوی ژمارە و توانا و هەڵکەوتەوە لە هی میری زیاترە کەچی تا ئیمڕۆ و پاش شازدە مانگ لەو شەڕە تەنها یەک سانتیمەتر شوێنی پێ چۆڵ نەکراوە، هەر دەڵێ خەنجەرەکەی کابرامان بە قەدەوەیە و بۆ کاتی تەنگانە هەڵمان گرتووە !! تەنگانەش لەمە تەنگانە تر مەگەر هەر هی کابرا بوو بێت کە بە کاری نەهێنا !

لێرەدا نامانەوەێ تاوانی ئەو شێواوی و ئاڵوزی و نەزۆکییە بە تەنیا بدەین بە ملی ئەمدا، یان ئەودا، لەم مەسەلەیەدا نە کەس پەرییە و نەکەس شەیتان و هەر لایەو کەسەیە بە پێی خۆی دەستێکی ڕەشی هەیە لە مەسەلەکەدا، یان ئەو دەست و دەنگە سپی و دڵسۆز و خێر خوایانە کزتر و کورت ترن لە خواز و هەڵکەوتی ڕەشی تێکدەران .. ئەمەش بەشێکە لەو واقعە تاڵەی بزووتنەوەی کوردایەتی و پاشخانی ڕووداوەکان و هەڵکەوتی دوا کەوتوویی و خێلایەتی کۆمەڵگەی کوردەواری و بەشێکە لە ژیانی ئەم سەردەمەی کورد، ئێمە شینیش بۆ (حوسێن)ێک ناکەین کە تازە ناگەڕێتەوە، بۆ هەریسەیەک هاوارمانە کە لە سەر ئاگرە . تازە ئەو هێزە ڕەش و پورتکاو و گەندەڵ و خۆفرۆش و کۆنەپەرست و خێلایەتیانە نایەنەوە سەرخەت و لە گرێژەنە چوون و هەڵکەوتیان ئەوە داوا دەکات کە وابن و هەر واش دەبن ..

ئێمە ڕووی دەممان لەو ڕەشە خەڵک و کۆمەڵە دڵسۆز و جەنگاوەر و خەباتگێڕانەیە، کە ئەگەر ئاوی هەڵخەلەتاو لە خشتە براوی ئەوان نەبێت ئەوانەی دی ئاشیان بەتاڵە و کڕو کەوتووە ئەم بارەگڵاوە تەنها بە بیر و مەچەکی شۆڕشگێڕانەی شۆڕشگێڕە دڵسۆز و بێ مەبەستەکان ڕاست دەبێتەوە و تەنها ئاپورەی خەڵکی دڵسۆز و خاوەن بەرژەوەندی میللی و شۆڕشگێڕە و لە دەوری بیروباوەڕی کوردایەتی و دیموکراسی و پێشکەوتووخواز و بە هۆش هاتنەوەی جەماوەر و وەتاق خستنەوە

و دابڕینی زرِه گۆشتی سەر گیانی کوردایەتی و بازرگانە خۆفرۆشەکانە، چارەی ئەم کێشانە و سەدان کێشەی دیکە دەکەن .. و تەنها بە رزگاربوون لە بیری گەندەڵ و رابەرانی کلاسیکی و رابردوو رەش و رامالین و گسکدانی مێردە زمەکانی سەر کۆلە سنگی کورد و بزووتنەوەکەی لەم تەنگە تیلیە رزگارمان دەبێت و کۆتایی بە تراژیدیای شەرم هێنی سەر ساحەی کوردستان دەهێنین .. تەنها بیر و فەلسەفەی کوردایەتی و پێشکەوتوخوازە دەمانگەیەنیتە ئامانجە ستراتیژییەکانی نەتەوەی کورد کە (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان)ە.

دڵنیاشین ئیمڕۆ بێ سبەی بێ دەبێ ئەمە هەر وابێت و هەر واش دەبێت بەڵام رۆژی زووتر چاترو هەموو کاتیش هەل و فرسەت بەم توندییە لە دەرگامان نادات، دەبا بە دەنگیەوە بچین !.. ئیدی چی دەبێ و داگیرکەران چ داوێک دەتەنن و هێزی رەش چ لنگە فرتی و پەلە قاژەیەک دەکات، لە خۆ راپسکانی سەرەمەرگ بەولاوە تر نابێت .. بۆ ئەم کارە هەموو دڵسۆزان و شۆرشگێڕان بانگ رادەمیلین و دەست لە دەست و پشت و پەناشمان خوا و نەتەوەکەمانە ...

" ئێمە ناڵێین، سوود لە تاقی کردنەوەی خەڵکی وەرناگرین،بەڵام قۆپییەی کەسیش نین"...

بانگێ لە سەنگەری پاسۆکەوە
برا پێشمەرگەکەم..

سڵاوی ئازدای و یەکسانی ..

دەزانین دەستی جلی خاکی و چەکێک و دانە شاخ مەبەست نین بۆ ئەوەی مرۆ شایانی ئەو شەرەف و ناوە بڵند و پیرۆزەبێت کە پێی دەگوترێ پێشمەرگە .. لاشمان روونە کە بارێکی وا ئالۆز و شێواو و زەمینەو دەرفەتی ئەوە خۆش دەکات کە دەیان پاشەل پیس و رابردوو رەش و نیاز گڵاو ببنە سەردار و شۆرشگێڕ و رابەر !! دەشزانین کە تا حاڵ وابێت دەستی رۆژگار سەدان قالۆرە پیاو و جەردە و داخ لە دڵ و رادەرفێنێتە سەنگەرە پڕ شەرەفەکانی پێشمەرگایەتی و بە ناهەق ئەو ناوە لە خۆدەنێن ..

لە هەمووشی سەخت و دژوار تریش ئەوەیە، رێ لە هـەزاران دڵسۆز رەوێل دەکرێت و چەواشە دەکرێت و هەتا لە ژێر ناوی پیرۆزس کوردایەتی دا تاوان بە خەڵکی بی نیاز و دڵسۆز دەکرێت .. سەد حەیف خەسارێکە کە جێی پر نابێتەوە ..

بەڵام برای پێشمەرگەم، لە هەر سەنگەرێکدایت و سەر بە هەر کۆڕ و کۆمەڵ و بیر و باوەڕێکی، مادام کورد و شۆرشگێڕ و هاوسەنگەری منی بانگت راهێلم کە پێکەوە، هەر یەکەمان لای خۆیەوە دەست لە سەرمە سوێندی شەرەفی پێشمەرگایەتی بۆ یەکدی بخۆێن، کە بە سەر ناهەقی و چەوتی و لادان و خراپەدا رانەبوریین و لە هیچ کەم و کوڕی و ناتەواوی و بەلادا بردنێکی ئانقەست خۆش نەبین و پەنجەی شۆرشگێڕی بکەین بە چاوی ناهەقی و جادوگەریدا . فشە (تأویل) و (منطقی گێر) و "بیرکردنەوەی چەوت" و "مەبەست گۆڕین" لە کەس قبوڵ نەکەین، ئەگەر ئەو کەسە خۆشمان یان هاوبیرێک' هەڤالێک، هاوریێەکی خۆمان یان لێپرسراومان بێت .. چونکە ئێمە پەرستاری بتی ئەم و ئەو نین و خەڵکی بێ ئیرادە و کوێریش نین پەل کێشمان کەن بەرەو هەڵدێر .. هەر دوینی بوو بەرگی جاشێتیان بە ناوی (کوردایەتی پێشکەوتووخواز !)ەوە لە بەر کردین لە بیرمانە چۆن و رەنج و گەنج و خوێنی شەهیدانمانیان لە هەراج خانەی ئیمپریالیزمی ئەمەریکی دا هەراج دەکرد .. چۆن تفی سەرەو ژووریان کە رووی خۆمانی گرتەوە بێ شەرمانە بۆشیان نەدەسڕین چۆن چۆنیش خەساندبوویانین و لە خەیاڵی بەنک کیشانەدا ووڕیان کردبووین .. ئەگەر

وەلامی ئەو گەورە گەورانە ئەوە بێت هەلەمان کرد و بەهەڵەدا براین و (اشتباهمان کرد) و بە زۆر پێمان کرا !..

کە ناش سەلمیندرێن .. بەس بە هەر سورەت، با وابێت !!ئەدی ئیمرۆ جی ؟ بۆ دەبی هەمان کوێرەری بکویتەوە ؟ بۆ دەبی لە جاران خراپتر و بەد ترمان بە سەر بینن ..

دەست بخەنە سەر دڵی گەورە گەورەکان و بڵێن (شەڕی عێراق و ئێران)دەوەستی .. بزانن ترپەی دڵیان لە قرمەی پۆستالی داگیرکەرەکە بە ترپەتر نییە !؟ . ئەی بۆ چی ترس و شەرم و بێ ئابروویی یان لە ژێر "تفائل" و (چی دەبی با ببێ) دالێمان دەشارنەوە ... ئەگەر وایان نەکردایە،، ئیمرۆ من و تۆ و هەموو برا پێشمەرگەکانی ترمان لە بەر تەپولکەکانی رووکاری کەرکوکدا دا دەنیشتین و داگیرکەران تەپەی دڵیان دەهات .. نەک ئێمە !..

ئەم بارە گڵاوەش تەنها بە تۆ و برا پێشمەرگەکانت راست دەبێتەوە .. ئەویش تەنها بەوە دەبێت، ئیتر مەدە بەلا ملتا و (أشهد بلا)ی ناهەقی تووتی ئاسایی یان بۆ مەکیشە و تفەنگیانبۆ بە کوردەوە مەنێ .. بزانە چۆن یان دەبێ ببنە پیاو .. یان دەبێ لە کولمان ببنەوە و ملی شکاوی خیانەتکارەیان لە کوردستاندا بشکێنن .. تا ئەوەش نەکەیت هەر تەنها بە ناو "پێشمەرگە"یت و بەس .

هێزی پێشمەرگەی پاسۆک..

قوتابخانەی پاسۆک
گرەو !!

خۆرایی نییە گوتویانە (چۆلەکەیەکی ناو دەست نادرێ بە دە چۆلەکەی سەردار) .. ئەوانەی وەکو کوێر بە تەمای چاون، هەتا دەمرن دەبێ بە دیار هیوایەکی نەزۆکەوە هەڵتووتێن، ئەو کوێرانە ئەگەر هۆشیان بێت گۆچانێکی لە بار بە دەستەوە گرن و بچنە فێرگەیەکی کوێرانە سەر ئەنجامیان زۆر چاتر و چاتریش رێ دەردەکەن لەوانەی لە سەر تەپۆلکەی (هیوابردا) چاوەروانی شتێک بکەن کە هەر نەیەتە دێ ..

هەر گرەوێکیش ئەگەر دۆراو کڵاوی تێ دەنی و ئەگەر بە رێکەوت براشەوە هیچ هونەرێکی گرەو کەرەکەی تێدا نابێت .. ئەگەر جارێکیش و دوانێش گوزە بە ساغی لەکانی بێتەوە، تا سەر هەر نابێت هەر نابێت . ئەمە حاڵی ئەو حاڵی ئەو نەزۆک و قسرە پیاو و کۆمەلانەیە کە (هەموو ئەوراقی خۆیان لە سەر خانەی سووری زۆلێتی سیاسەتی نێو دەوڵەتان دا دەنێن) و وەکو قالۆری بەردەم رەشەبا خۆیان دەدەنە دەست قەدەر .. کە بێ گومان بەرەو دۆل و شێوی لە بیر چونەوە وتیاچوون ڕایان دەڕفێنی..

ئەمە جیایە لە سوود وەرگرتن و قوستنەوەی هەلێکی چاوەڕوان نەکراویان بە کار هێنانی دەرفتێکی رەخساو بۆ خوسازدان و کەوتنە سەر بارێکی چاترو پێشکەوتووتر ..ئەمەیان (توڤیف)ی بار و هەل و مەرج و پێشهاتەکانە بۆ خزمەتی مەسەلە بنەڕەتییەکە و وەکو هۆکارێکی لاوەکی و ساندوی بە گەر خستنی تین و ووزەیەکی سەرباری دەوور بدرە. بەڵام خۆدانەدەست قەدەر گرەو و خۆدوراندنێکی بێ سەرئەنجامە !. لەمەوە با سەرنجێکی ئەو هەل و مەرج و دەرفەتە لە بار و گونجاوەی (شەڕی عێراق و ئێران) بدەین ..ئێمەی کورد لە کوردستانی باشووردا، وەک واقعێک و چارەنووسێکی بەرماڵ پێ گر، لە شەڕێکی ناهاوتایی نابەرانبەردابووین لە گەڵ رژێمێکی کۆک و بە توانا و بە هێز و خاوەن ئیمکانیاتی ماددی بێ سنوور لە چاو ئێمەدا، لە ناکاو هەل و مەرجێک رەخسا، کە تا رادەیەک تەوازنی ئەو نا هاوکێشەیەی بە جۆرێکی وا گۆری ئەگەر، بیری وورد و دڵسۆزی و شۆرشگێڕی و مەبەستی پیرۆزی کوردایەتی بەرچاوبگیرایە، لەم ماوەی شازدە مانگەی شەرەدا دەمانتوانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد بگوێزینەوە بۆ قۆناغێکی ئەوەندە پێشکەوتوو و پتەوی وا کە جارێکی تر هیچ کارەساتێکی کتوپر و دەرەکی و یان پیلانی سیاسی-- و کومەکی و بادانەوە نەتوانێت تەنها یەک سانتیمەتر بمان باتە دواوە ..

بەڵام، چ لە (حساباتی گێڕ و شیواوەوە) یان لە بەر (پواز) و (خۆخۆری)و بەد نیهادی ئەم یان ئەو، باری دەروونی و ماددی و مەعنەوی و شۆرشگێڕی جەماوەر و

پێشمەرگە و شۆڕشەکانیشمان داویەتیە دواوە و هەر دەڵی لە باتی (خێر و بێر) بوبێتە بەلا و نەهامەتی ..

بڕوانە چالاکی پێشمەرگەی شادە مانگ لەمەوبەر وئیمڕۆ بدەن . سەرژمێری (کوردی بە دەست کورد کوژراو) و شەهید بوونی دەستی داگیرکەران بکەن .. ناوچەی رزگارکراو و پایەکە و مەڵبەندەکانی شۆڕشی ئەوساو و ئێستا بژمێرن .. لە خەریتەی سیاسی و چالاکی کۆرو و کۆمەڵەکان وورد ببنەوە .. چ دەبیتت؟!

واقعێکی تاڵ!.. خەونێکی قورس !.. رووداوانێکی نا مەنتقی و نا بەجێ !.. سەر سوڕمان و سەرەگێژە! هەرچی سەر دێنی و دەبەیت مەتەلێکە شەیتان بۆ ئیبلیسی هۆنیوەتەوە و ئەهرەمەن گرێی تێ ناوە !!.

بۆیە هەر کە فلان خەریکە قسەیە لەم (شەڕە) دەکات، هەمووی وەکو ماسی ژەهر خواردوو گێژ دەبن و بە یەکدا دەدەن .. دەبی وەکو خەوێکی قورسی مۆتەکاوی چاو هەڵگۆفین و تا لە بیر خۆمانی بەرینەوە!.ئێمە ئەگەر هەموان (پێش ئەوەی هەر شتێ بین .. کورد بووینایە) ئێستا ناوچەکانی بادینان و بالەکایەتی و ماوەت و شوان و قەلادزی و پێنجوین و لایەک لە شارەزوور و قەرەداغ بانگی هەقی کوردایەتی تیدا دەدراو و داگیرکەرمان وەکو مشک دەخزانە شارە گەورە و مۆڵگەکانیانەوە، ئەو کاتە پاش "قادسیە دۆڕاوەکە" بە شەکەتی و پاشەڵی پیسی "صدام"ەوە چی پێ نەدەکرا و دۆستیش تێ هەڵکردینایە منەتمات پێی نەدەبوو و سەد کەسی تر دەستی دۆستایەتی ماچ دەکردین .. خۆ ئێستاش نەچووە بچێ و ئەوەندەی لە پێشمانە پترە لەوەی رابردووە ..

دەبا هەموومان یەکگرین و حساباتە کۆن قین و کورسی و پاوان خوازی و گومرایەکان هەڵگرین بۆ ئەو کاتەی کە لە ژێر کێردی قەسابە داگیرکەرەکانی کوردستاندا رزگارمان دەبێت و نەتەوەکەمان لە مەترسی هەرەسێکی تر دوور دەخەینەوە ئەو کاتە روو دەکەینە جەماوەر، کالای کێی لا پەسەند تر بوو با جەژنی خۆی ببرێ و ماڵی کێی پێ قەڵب بوو با بیداتەوە بە سەر خاوەنەکەیدا .. لە هەر دوو حاڵەتدا کەس زەرەری نییە ئەگەر شۆڕشگێڕ بێت . چونکە شۆڕشگێڕ قۆنتەراتجی نییە کاسەی لە سەردا بشکێ، ئەو خزمەتکاری کۆمەڵە، ئەگەر جەماوەر بە خزمەتکاریەکەی قایل نەبوون، با بکشێتەوە ریزی جەماوەر و ببێتەوە بە تاکێکی کۆمەڵ با خزمەتی بکرێت ..ئەوەی لەمە نەگات، بازرگانە .. ئەوەی ئەمە نەسەلمێنێ و بەرچاوی نەخات، قۆنتەراتچییە .. هەردووکیشیان مەحال و دەرفەتی تریان هەیە، جگە لە سیاسەت، تا بتوانن بەهرەی خۆیانی تێدا بە خەرج بدەن و بخەنە گەر ..

دەبا لە بەر خاتری خوا و کورد دەست بەرداری ئەم نەتەوەیە بن و بە زۆر بەراز نەهێننە هێلکە .. با هەموو لایەکیش دڵنیابن .. خەڵکی دوو چاوی هەبێت مێژوو هەزار چاو وتەرازوویەکی مووکێش .. بۆیە کەسن ناتوانی لە بەر حوکمی رەوایدا دەرباز بێت !..

{{شادەمارە سەرەتاکانمان}}

١١- باوەڕمان بە مافی چوون یەکی پیاو و ژن هەیە لەو بوارانەدا کە چوون یەکن.

ئەگەر چی مەسەلەی "ژن" بە ڕواڵەت مەسەلەیەکی زەق و سەربەخۆ و ئالۆز و گرنگی وایە کە لە هەموو سەردەمەکانی مێژووی مرۆڤدا بەرەنگاری مرۆڤ بۆتەوە و لەم چاخانەی دواییدا و لە سەردەمی ئیمڕۆماندا بە تایبەتی کیشەیەکی گرنگ و بەرچاوی کۆمەڵگەی مرۆڤایەتییە .. بەڵام خۆی بەشێکە لە بارو هەڵکەوتی کۆمەڵگە و بەندە بە سەر تاسەری کێشە و باری کۆمەڵگاوە ..

ژن، نیوەی کۆمەڵ و لە گەڵ پیاودا تەواوکەری یەکترین، و نە ژنی بێ پیاو هەیە و نە پیاوی بێ ژن، کەواتە لە رووی گرنگی و پێویستی بوونیانەوە چوون یەکن و کەسیان یەک سەرە موونادیان کەمتر ولارە دەست تر و گرنگ تر و پێویست تر نین .. بۆیە لە رووی مافی ژیان و بوونەوە و هەموو مافەکانی دیکە دروست و چەسپ وەکو یەکدین، ئەمەش هیچ لەو راستییە دا نالەنگینی کە لە رووی هەڵکەوت و دەور و کارەوە جیاواز رسکابن ئەمەش کارێکی سروشتی و خۆرسکی بوون خۆیەتی و هیچیش لە دەور و کار و گرنگیتی یەکتر دانالەنگینن، کەسیش نییە بتوانێ، دەوری پیاو لە ژن بە کەمتر بگرێ، یان کاری ژن لە پیاو بە سووکتر بزانی، بە شێوەیکی گشتی زۆر شت هەن لە رووی هەڵکەوت و نەور و کارەوە هاوبەشن تێیدا و هیچ جیاوازیەکی سروشتی و مەبدەئی نییە بۆ خەت کێشان و جیاکردنەوەیان، شتانێکی دیکەش هەیە کە سەر بە هەر یەکێکیانەو و مەودا و جوغزی کارسازی و (أختصاصی)ی ئەم یان ئەویان و نە ئەمیان دەتوانی جێگەی ئەویان بگرێتەوە و نە ئەویان دەتوانێ (بدیل)ە ئەمیان بێت و هەر ژیان خۆی بێ ئەو دەوری جیاواز و سەربەخۆیەی هەیە نابێت و ناچەرخێ ساکار ترین نموونە (مندال)بوونە، هەموو پیاوانی دنیا سەر یەک خەین منداڵێکیان پێ نابێت و هەموو ژنانی دنیاش بێ پیاو هەر ئەو بوونەیان پێ ئیمکان نابێت، خۆ ئەگەر تەنها ئەو دەور بۆ ژن لە حسێب و بەرچاوبگیرێ بەسە بۆ چوون یەکی و هاوسانی گرنێتی لە نەخشەی بوون و ژیاندا ..ئەمەش نابێت بکریتە بەهانەیەک بۆ شەتەک دانی ژن و ئاگربرکردنی لەمەیدانەکانی دیکەی چالاکی تاکایەتی و کۆمەلایەتیدا ..

هەر هەڵکەوتی خۆرسکانەی سروشتی ئافرەتیش بووە کە لە سەردەمەکانی کۆندا پاشکۆی پیاو بووە و تا سنووری کوێلایەتی کویلەی پیاوبووە بە حوکمی هەڵکەوتی پیاو خۆی کە دەست لە کار و قوتبی سەرەکی گوزەران بووە، ژن

کەوتۆتە ژێر باری و وەکو شت و مەک و کالای پیاو تێی رواندراوە، ئەگەر چی لەم بارەیەوە لە هەندی کۆمەڵدا دەنگی نارەزایی و راستکردنەوەی ئەم چەونییە بەرز بۆتەوە و ئیسلام لە هەر بیرێکی دیکە پتر هەقی بەم لایەنە داوە، (للرجال نصیب من أکتسبوا، و للنساءمن أکتسبنی) و (عاشروهن بالمعروف) و سەدان بەڵگەو دەقی دیکە ... بەڵام ئەمە بەس نەبووە بۆ رزگاری و رەهایی هەتا هەتایی ئافرەت چونکە پێویستە بن خان و سەرخانی کۆمەڵ پێکەوە لە بار و گونجاوە بن بۆ گۆرینی واقعێکی رەگ داکوتراو ..

بە کورتی و بە گشتی کۆمەڵگای مرۆڤایەتی کۆمەڵگای پیاوان بووە و پیاوان رەنگ رێژ و دەستوور دانەری ژیانی کۆمەلایەتی بوون، بۆیە لە باری خۆیان گوێزیان ژماردووە و چیان مەبەست و بەرژەوەند بووە ئەوەیان کردۆتە دەستوور و ژنیش لەو هەڵکەوت و ئاستەدا نەبووە کە ئەم واقعە بگۆری و مل بۆ ئەم بارە نەدات، خۆی هەر هەڵکەوتی خۆرسکی و بایۆلۆژی هۆبو هۆکارێکی گرنگ و سەرەکی بووە بۆ چەسپاندنی ئەو واقعیە، بەوەدا چ لە رووی کاری بایۆلۆجی و دار و بار و هەڵکەوتی ناسک و تایبەتیانەوە و چ لە رووی رۆلیان لە سەرجەم چالاکییە توند و سیاسی و ئابووری و ئاینی و .. هتد کۆمەلایەتییەکانەوە کەمتر بە توانا و دەست بەکار بوون ..بۆیە دەبوایە ئەو واقعەکە بگۆرایە تا بتوانرایە ئەو بارە راست بکرایەتەوە، شۆرشی پیشەسازی لە ئەوروپا و هەڵپەو مەبەستی أحتکاریانەی بورژواکان بۆ هێز و کاری هەرزانی ژنان و وەکو منافسێکی پیاو و سەختی ژیانی بەو روژانە ئەوەی هینایە پێش کە ئافرەت بکەوێتە کار و دەست لە کار بێت‘ بۆ ئەوەش کە هەموو پیوەند و دەست پێچەکانی رابردوو بسپێندری تا أمکان بێت ژن بە ئازادی و سەربەستی بێتە مەیدانەوە بۆیە بانگ و دەنگ بانگەشەی چوون یەکی و یەکسانی و هاوسانی دەقاو و دەقی پیاو و ژن لە هەموو لایەک بڵند بووە و ئەو زوڵم و زوور چەوساندنەوە پەنگاو خواردووەی پێشوو بە جاریک تەقییەوە و هەرچی داب و دەستوور و یاسا و سنوورێکی رەوا و نارەوای لە گەڵ خودا رامالێ و تەر ووشکی پێکەوە سووتانەوە ئەگەر چی خەسڵەتی هەموو گورانێکی توند و شۆرشێک توند رەوی و رووداوی لە سنووری دیاری بە دەر و "رد الفعل"ی زیاد لە پێویستە، بەلامسروشتی رەسەنەکانیان کپ بوونەوە و هێمن بوونەوەیە پاش داکوتانی واقعە تازەکە ..

دیارە بە میقداری چەوساندنەوە و لادانەکە، راست بوونەوەکە توند و بە تەووژم دەبێت، بە جۆرێکی وا کە راست بوونەوەکە وەلادانی تێدا دەبێت وپێویستی بە راست کردنەوەیەکی دیکە دەبێت، دەتوانین باری ژن لە کۆمەڵگەی ئەوروپاییدا، لە زەمانی دووان لە رابەران و سەرانی ئایینی و کومەلایەتییەوە سەرنج بدەین :

ترتۆلیان ---------- له باری سەرنجی مەسیحیانەوە دەربارەی ئافرەت دەڵێ: ڕاڕەوی شەیتانە بۆ ناو دەروونی مرۆڤ، پڵپیوەنەری مرۆیە بۆ خۆراکی حەرام و تیکدەری یاسای خوا و شێوینەری روخساری خودایە -کە پیاوە !

چری سوستام (chry sostem)یش دەڵێ :شەرێکی ناچارییە، کرمی دەرونە، بە لایەکی خۆشە، خەتەرە بۆ سەرماڵ و خێزان و گلاوە!

بۆیە دەبوایە بە توندی و دزیوی و نالەباری و چەوتی ئەم راو بیرە، راست بوونەوەکەی تووند و (عکس العمل)ی بێت .. ئەمە ئەو باوەڕ و هەستەی هێنایە پێش کە ژن دەبێت دروست وەکو باری پیاو بێت، لە کاتێکدا کە باری پیاوەکە خۆی چەوت بوو هەر لە بەرەڵایی و داوێن پیسی و بێ سنوور و گوی نەدانە هیچ سنوورێکی ئەخلاقی و سروشتی .. دیارە بەرابەری ژن لە گەڵ باری چەوتی پیاو، مانای چەوت کردنەوەی ژنە بە بارێکی ئەو دیوی چەوتیدا، کە دەبوایە باری پیاوەکە راستکرێتەوە و سنوورێک بۆ دەست درێژی و بەرەڵایی و بێ سنووری دابنرێت و لە سەر ئاستێکی دروست و گونجاو بە هەڵکەوت و سروشتی ئەخلاقی مرۆڤ دەسەلات و ئازادی و مافی چوون یەک و بەرابەریی دیاری بکرایە و لە رووی ئەرک و کار و پێویستییەکانی چالاکی و دەوری کومەلایەتی و ژیاری و ژیانی هەریەکەیان دیاری بکریت .. بە کورتییەکی ئێمە باوەڕمان بەوەیە کە ژن و پیاو دروست و جووت لە هەموو مافەکانی ژیان و کۆمەلایەتیدا چوون یەک و هاوسانن!

دەمێنیتەوە سەر دەور و ئەرک و کار و مەیدانی بنەرەتی چالاکی ژیان و بوونی ئـەوەی هەریەکیان بە پێ هەڵکەوت و خۆرسکی هەریەکیان دیـاری بکرێت بێ ئەوەی کە رێگە لە هیچ مەیدانێک ببەسترێتەوە و پاوان کرێت بۆ ئەم یان ئەو، تەنها دەمێنێتەوە ئەوەی کە جێ گورگی نەکرێت بە جوغز و مەیدان و ئەرکی سەرەکی و سروشتی هەریەکیان، چونکە ئەو جێ گورگێیە زیاتر دەست کێشانە ئازادی و هەڵکەوتی هەریەکیانە و کەم کردنەوەی ئەو دەروە خۆرسکییەیە کە سروشتی بۆی دیاری کردووە ..

لەم بارەیەوە هاووڵاتی صەباحی غالبی دەڵێت (بەرانبەر ووشەی ژن ووشەیەکی دی هەیە کە پیاوە، ژن مانای مێ و پیاو مانای نێری ئادەمی دەگەیەنن،"یەک نەژاد، جنس" کۆیان دەکاتەوە کە "مرۆڤ"ە، نەژادیش مەبەستمان ئەوەیە کە دوو جۆری لێ دروست دەبێ، کاتێک دەڵێین مرۆڤ نەژادە مانای دووجۆری لێ دەکەوێتەوە "نێر و مێ" .. ئەو دووو جۆرەش بۆ ئەوەیە کە بە دوو کاری گرنگی جیاواز هەستن ئەگەر یەک کاریان بوایە، یەک جۆریش بەس بوو، نەدەبوو بە دوو جۆر، دابەش بوونی "نەژاد" بە سەر دوو جۆردا نیشانەیە بۆ ئەوەی هەر جۆرە هەل و مەرجی تایبەتی

خۆی هەیە، بۆ نموونە "کات – الزمن" نەژاد – جنس"، کە رۆژ و شەوە، هەیە، وا بیر دەکاتەوە کە دوو دیاردەی دژ بە یەکن چونکی ئەمیان رووناکی و ئەویان تاریکییە، ئێمە دەڵێین رووناکی بۆ ئەوە نییە لە گەڵ تاریکیدا زۆران بگرن یان بە پێچەوانەوە، بەڵام شتی هاوبەش لە نێوانیاندا هەیە .. لە بەر ئەوەی هەر یەکە کاری خۆی لە ئەستۆدایە کە ئەوی دی ناتوانی بیکات، کەواتە کات وەک "نەژاد"ێک مانای تەواوی خۆی دەبەخشێ).

مرۆڤ چ ژن بێ چ پیاو لە هەڵبژاردنی ئاین و فەلسەفە، باوەری ئابووری، ڕێبازی سیاسی، هەڵبژاردنی جێگاو هاوسەری ژیان، کارکردن بە مانا فراوانییەکەی .. هتد ئازادە، ئاشکرایە ئەوەش بە پێی مەودای بیرکردنەوە و ئاسۆی هۆشیاری و (قابیلیەتی خودی زاتی) دەبێت، بۆ کەسیکیش نییە لەو جیهانەدا لە یەکێک لەو مەسەلانەدا کەلەگایی و زۆرداری بە سەردا بکات. ئەمن باوەرم وایە جوداوازییەک لە نێوان ژن و پیاودا لە رووی ئینسانیەتەوە نییە، بێ گومان ئەمە واناگەیەنێ کە هەر یەکەیان وێنەی کوپێ ئەوی دیکەیانە، بەڵکو هەر یەکەیان تەواو کەر و پاڵپشتی ئەوی دیکەیانە ..

ئازادکردنی ژن ئەوە نییە، سەربەستی حل لە بەر کردن و گەڕان و روالەتی هەبێت، بەڵکو ئەوەیە رێگا بە تواناو ووزەی بدرێت چی لە خزمەت کردن لە دەست دێ بیکا بۆ ئەوەی وەک یەکێکی زیندوو هاوبەشی لە پێش کەوتن و بنیاد نانی کۆمەڵدا بکات، بەرهەمی داهینەرانە بکاتە دەستە گوڵی خۆی لە گەڵ براکانیدا هاوبەشی یەکی کاریگەرانە بکاتە سەر ژیان ..

{{فەرهەنگۆك}}

١- ئەنتەرناسیونال – الامیه internationale، نێو نەتەوایەتی.

زاراوەیەکی سیاسی و ئایدۆلۆژییە بۆ هەوڵی یەکێتی نێو نەتەواییانەی رێکخراو و نەقابە کرێکاریەکان و پارت و کۆڕ و کۆمەڵە سوشیالیسخوازەکان بە کار دێت، کە مەبەستییەکێتی و یەکخستنی ووزە و کار و پلانی ئەو کۆمەڵانەیە دژی سەرمایەداران و چەوسینەرەوان و پشتگیری خەباتی کرێکاران و رەنجدەران و گەلانی چەوساوە و بە دیهێنانی سوشیالیزمە لە جیهاندا.

تا ئیمرۆ هەندێ هەوڵ و دەزگا و قەوارەی ئەنتەرناسیونالیستی لە جیهاندا بووە و هەیە، کە ئەمانەن :

أ- ئەنتەرناسیونالیستی یەکەم :

لە ساڵی ١٨٦٤ لە لەندەن لە ژێر ناوی (کۆبونەوەی کرێکارانی نێو نەتەوەکان)دا پەیدا بووە، کە کارل مارکس دەورێکی گەورە لە سازکرنیدا دیتووە، بەڵام تەنها هەشت ساڵان بەردەوام بوو و لە ساڵی ١٨٧٢دا هەڵوەشایەوە، ئەگەر چی ئەو بەرنانەیەی دانرابوو نەتوانرا چی وای لێ جی بە جێ بکرێت و کەمتر تەئسیری بۆ سەر رۆژگاری خۆی هەبوو و نێوە مردوویەکیش بوو، بەڵام کارێکی گەورەی کردە سەر نەخشە و پلانی دوا رۆژی مێژووی سوشیالیزم و هاندەرێک بوو بۆ کۆبوونەوەی چینە زەحمەتکێش و بزووتنەوە پێشکەوتخواز و گەلە چەوساوەکان، هۆی ناکاریگەرێتی و هەڵوەشاندنەوەی دەگەڕێتەوە بۆ ناکۆکی و ناتەبایی و لێک نەچوونی رای (بلانکیەکان و مارکسیەکان و ئەنارشیستەکان و سوشیالیسیتخوازە نەتەوەییەکان، لە سەرێکەوە و لە سەرێکی دیکەوە بۆ تێک چوونی کۆمۆنەی پاریس لە ساڵی ١٨٧١، کە ئەندامانی فەرەنسایی ئەنتەرناسیونالیستەکە بەشداریان تێداکردبوو، لە تەک مل ملانێیە ئایدۆلۆژی نێوان ئەو دەستەو تاقمانە ..

ب- ئەنتەرناسیونالیستی دووەم :

لە پاش تێکچوونی ئەنتەرناسیونالیستی یەکەم و سەرهەڵدان و راست بوونەوەی دەسەلاتدارانی کۆنەپەرست و شا پەرستەکان لە ئەوروپا، سەرانی ئەنتەرناسیونالیستی ئەڵەمانی و فەرەنساوی و نەمساوی بە تاوانی (خیانەتی گەورە) درانە دادگا و راونان و گرتن و رەش کوژی تا دەهات پتر دەبوو ئەمە زەمینەی خۆش کرد بۆ سەر

هەڵدان و پەیدا بوون و گەشەی چەندین ڕێکخراو و کۆڕ و کۆمەڵی کرێکارانە و سوشیالیستخوازانە لە نیوانانی ساڵانی ١٨٧٢ و ١٨٨٩دا، کە لە ساڵی ١٨٨٩دا ئەو ڕێکخراو و کۆمەڵانە لە ژێر ناوی (ڕێکخراوی هاوبەشی پارتە سۆشیالیستخوازەکان) کۆبوونەوە و کۆنگرەی یەکەمیان بۆ لێدوان و باسی تاکتیکی حیزبی و زەق و شوێنی و شێوازی چالاکی و خەباتی سیاسی و شۆرشگێڕانە تەرخان کرد ئەم (ڕێکخراوە) بە ئاشکرا مارکسیەکان باڵیان بە سەردا کێشابوو و مۆرکی ئەوانی پێوە دیاربوو، بەڵام نێزیک بوونەوەی جەنگی جیهانی یەکەم و هەوڵی کتوپڕ و پەلە و گردەبری مارکسیەکان بۆ یەکخستنی هەڵوێستی ئەو حیزبانە و یەک هەڵوێستیان دژی بەرپابوون و بەشداری لەو جەنگەدا، بووە هۆی لێک ترازان و تێکچوون و دوور کەوتنەوەیان لە یەکدی، کە پاشان هێز و ڕێکخراوە سوشیالیستەکانی دیکە جگە بە سەردا دراوە و نیوەی ژیانی لە بەندیخانەدا بە سەر بردووە، باوەڕی بە تاکایەتی بووە .. مارکس زۆر دژی وەستاوەتەوە.

٢- میکائیل ئەلیکساندرۆ فیچی باکونین، ئەنارشیستی بە ناوبانگی ڕووسی رابەرایەتی دەکردن.

٣- ماتزینی رابەر و پێشەنگی خەبات و رزگار و یەکگرتنەوەی ئیتالیا رابەرایەتی دەکردن. لە مارکسیەکان درێژەیان بەم ئەنتەرناسیونالیستە داو لە ساڵی ١٩٢٣ لە هامبۆرگ کۆنگرەیان بەست، کۆمۆنیستەکانیش ئەنتەرناسیونالیستی سییەمیان دروست کرد ..

ج – ئەنتەرناسیونالیستی سییەم :

پتر ناوی (کۆمینترن comintern) ناسراوە کە کورت گێراوەی (نێو نەتەوایەتی کۆمۆنیست)ە کە لە مارسی ساڵی ١٩١٩ لە سەر پێشنیار و داوەتی پارتی کۆمۆنیستی سۆڤیەتی لە مۆسکو دروست بووە دژی ئەنتەرناسیونالیستی دووەم و بەڵام ۆجیاکردنەوەی پارتە کۆمۆنیستی و چەپڕەوە توند ڕەوەکان بەرانبەر سۆشیالیستە دیموکراسییەکان (کە باوەڕیان بە ڕێگەی ئاشتییانە و پەرلەمان و هەنگاو بە هەنگاوی گۆرینی رژێم و بە دیهێنانی شۆشیالیزم بووە).

پاشان لە ساڵی ١٩٤٣ دا بۆ پتەوکردنی هاوکار کۆمۆنیستەکان و دەستە دەستە نیشتمانی و دیموکراسیەکان دژی نازیەکان هەڵیان وەشاندەوە و پاش جەنگ (کۆمینفۆرم) کە جوغزی کار و کاریگەرایەتی کەمتر بوو لە (کۆمینترن) جێگەی گرتەوە.

د – کۆمینفۆرم (cominform) :

کورت کراوەی ناوی (مەکتەبی دەنگ و باس و بڵاوکراوەی پارتە کۆمۆنیستەکان)ە، کە پاش جەنگی جیهانی دووەم لە سەر پێشنیاری پارتی کۆمۆنیستی سۆڤیتی لە ئۆکتۆبەری ١٩٤٧دا بۆ هاوکاری و برەو پێدانی چالاکی و پەیووەندیەکانی نێوان پارتە کۆمۆنیستەکانی (ئیتالی و چیکۆسلوفاکی) لە "بەلگراد" دروست بوو. بەڵام لە بەر سیاسەتی خۆ سەپێنی ستالینی و پاش دەرچوونی یۆگۆسلافیا لێ مەڵبەندی گویزایەوە بۆ بوخارست و پاشانیش لە ساڵی ١٩٥٦ کە پەیوەندی یۆگۆسلافیا و سۆڤیەتی هەندێ گۆرانی بە سەرهات و گەڕایەوە دۆخی ئاسایی، پاش مردنی ستالین، ئەمیش هەڵوەشایەوە ..

ه – ئەنتەرناسیونالیستی سۆشیالیستی (socialist – international)

ئەنجومەنی جیهانی پارتە سۆشیالیستخوازە دیموکراسییەکان پاش (کۆنفراسی فرانکفورت) کە بە یەکەمین کۆنگرەی ئەنتەرناسیونالیستی سۆشیالیستیدەژمێرری لە ساڵی ١٩٥١دا دروست بووە کە مەڵبەندکە سۆشیالیستی ناوەراست ڕەو و دیموکراسی تێدایە کە باوەڕمان بە ژیانی پەڕلەمانی و دیموکراسی و ڕێبازی هێمنانەی گۆرینی کۆمەڵگە هەیە، جگە لە زۆربەی هەرە زۆری پارتە سۆشیالیستییە دیموکراسییەکانی ئەورۆپا و هەندێکی ئاسیاوی مارتە سۆشیالیستەکانی (بلگاریا و لیتوانیا و بۆڵەندا و یۆگۆسلافیا ئەستوانیا و مەجەرستان و چیکۆسلۆفاکی(کە لە دەرەوەی وڵاتەکانیان بوون و چالاکیان هەیە، بە شێوەی چاودێر بەشدارن تێیدا ..

لە گەڵ ئەوەشدا ئەم پارتە هاوکاری کۆمۆنیستەکان دەکەن (وەکو لە هەڵژاردنی ئەم دواییەی فەرەنسادا روویدا) بەڵام زۆر جاران بە توندی دژی یەکتری دەوەستانەوە .. لە زۆر وڵاتی ئەورۆپایی وەکو فەرەنسا، بۆتان، ئەڵەمانیا، نەمسادا زۆر جار دەسەڵات دەگرنە دەست ..

٣- ئۆتۆکراسی الاستقراتییە

لە ووشـەی «autokratem» یۆنانییەوە هاتووە، کە بە مانای دەسەلاتی بێ ئەنداز، یان بێ سنوور"ە،حوکمی تاکە کەسە لێپرسینەوە و ڕەت کردنەوەی نەبێت، جا با پشت بە مل هوری و ترس و زۆرداری، یان متمانە و باوەڕ پێ هێنانی پێرەواتییەوە دەبەستێ ..

خاوەن دەسەڵات دەشێ بە ڕێگەی دەستووری و بە پێ دابی کۆمەلایەتی حوکمی چنگ کەوتبی و یا لە ڕێی خۆسەپاندنەوە بێت، کە ئەمیان جۆری دیکتاتورییە.

دوو خەسڵەتی بەر چاوی ئەم جۆرە حوکمانە :
١ – نەبوونی دەستوور و یاسایەکی قەرار داد کە دەسەڵاتی دیاری بکات
٢ – بی سنووری دەسەڵاتی فەرمانڕەوا.
٣ -خۆسەپاندنی تاکێک لە ترۆپکی زنجیرەی دەسەڵاتە ئیدارییەکان.
٤ – کۆنەپەرستی "الرجعیه» :

بە کەسان و کۆمەڵان و چینێک دەووتری کە بەرەنگار و بەرهەڵستی هەر جۆرە پێشکەوتنێکی و گۆرانێکی باری کۆمەلایەتی و ئابووری و سیاسی نێو کۆمەڵگە بکەن، یان هەوڵی پووکاندنەوەی گەشە و نمایەکی پێشکەوتووانە بدەن بۆ گێرانەوەی باوێک و دابێک و بارێکی بەسەرچوو ..

دیارە مەسەلەی کۆنەپەرستی و پێشکەوتخوازی لە کۆمەڵێکەوە بۆ کۆمەڵێکی دیکە و لە کاتێک و سەردەمێکەوە بۆ کات و سەردەمێک دەگورێ و جیایە .. لەوانەیە پێشکەوتوخوازی بار و سەردەمێک و کۆمەڵێک بە کۆنەپەرست بناسرێت لە بار و سەردەم و کۆمەڵێکی تردا، بەڵام دیسانەوە هەموو وەرگێڕی و بەرهەڵستێکی گۆڕانی کۆمەڵایەتی و گەشەی ئابووری و پێشکەوتنی سیاسی و سەرجەمی گونجانی ژیانی کۆمەڵگە لە گەڵ سەردەمدا بە کۆنەپەرستی دەژمێردرێ، دەربەگ و بۆرژوا و رژێمە دیکتاتوری و ناشستی و رەگەزپەرست و ستەم کارەکان هەمیشە کۆنەپەرستن .

٥ – **ئەریستوکراسی "الارستقراتییە** « –aristocracy- :

لە جووتە ووشەی یونانی «aristos» بە مانای چاکترین و «tratic» بە مانای حکومەت هاتووە کە پێکەوە مانای (حکومەتی هەڵکەوتوو یان شایستە)ەکان پێک دێنن.

لای یۆنانییەکان حکومەتی کەسانی بووە کە لە مرۆڤی نموونەیی بن و لە فەلسەفەی کۆنفشیۆیشا حکومەتی "پیاوچاکان" بە چاترین جۆری حکومەت ناسراوە. ئەرستۆ پێی وابووە کە باشترین جۆری حوکم پاشایەتی و ئەریستۆکراسی و حکومەتی دەستوورییە، ئەو حکومەتی ئۆلیگلیکی و ئەریستۆکراسی وا جیا کردۆتەوە، کە یەکەمیان لە سەر بناغەی (چاکی و خێرخوایی) بەڵام دیارە ئەم دوو جۆرە لە سەر دەمانی کۆندا ئاوێتەی یەک بوون چونکە سامان و دارایی بناغە و هۆی سەرەکی حوکم گرتنە دەست بووە..

لە بەر ئەوەی سامان و پلەی کۆمەڵایەتی ئەریستۆکراسی پەیدا دەکەن کە ئەمەش لە کوردەواریدا "خانەدان"ی پێ دەووترێ، دەتوانرێ ناوی حکومەتی "خانەدان"انی لێ بنرێت .. فەلسەفەی ئەم هەڵکەوتوو حوکمەش دژی گیانی دیموکراسی بووچوون

یەکی مرۆڤ و یەکسانی تاکەکانی کۆمەڵگەن .. کە فەلسەفەیەکی کۆنەپەرستانەی باو بە سەرچووە. ئیمڕۆ کەمتر لەم جۆرە .. حوکمانە هەن، گە بشێن دەچنە خانەی "دیکتاتۆریەتی"ەوە.

٦ -stalinisim

لە ناوی " ژوزێف ستالین"ی سکرتیری گشتی حیزبی کۆمۆنیست و سەرەک وەزیرانی کۆنی سۆڤیەتیەوە هاتووە .. ستالینی فەلسەفەی و تیۆرێکی تایبەتی نییە، بەڵکو ڕێباز و رێگەیەکی تایبەتی حوکمی کۆمۆنیستییە، لە سەر تیۆری "مارکسی لینینی"ە .. ئەم حوکمش لە ئاستی ناو خۆدا دیکتاتۆریەتێکی پشوو بڕی چەند وو چوونی خوێناوی بووە و لە ئاستی دەرەوە و پەیوەندی و پارتە کۆمۆنیستەکان پاشکۆیی و بەستنەوەی ئەو حیزبانە بووە بە سیاسەتی دەرەوە بەرژەوەندی "یەکێتی سۆڤیەت"ەوە .. کە پاشان لە کۆنگرەی بیستەمی "پارتی کۆمۆنیستی سۆڤیەتی" لە لایەن "خرۆشچیف"ەوە مەحکوم کرا و "تیتۆ" یەکەمین کەسێ بوو کە دژی سیاسەتی ستالیزم راپەڕیوە.

ماڵاوا!!
بیری دوا ڕۆژ ...

دەڵێن : خوا تا دەرگایەک دا دەخات، دە دەروازە ئاوەڵە دەکاتەوە .. دیارە خوا دەرگاوان نییە، و هەر خۆیشی فەرموویەتی : خودا باری کۆمەڵی ناگۆڕێ تا خۆیان هەڵکەوتی ناوەوەی خۆیان نەگۆڕن ..

ئێمە دەرگای شۆڕشی سیزدە ساڵەمان لە (الجزائر) لێ مۆر کرا .. قایل نەبووین و ڕاپەڕین، دە دەروازەمان بە ڕوودا کرایەوە .. شۆڕشی گەلانی ئێران هەل و مەرجێکی وای هێنایە پێش – کە ئەگەر نەڵێین قەلایەکمان بۆ دروست بوو، چ نەبێ خەنجەرێکی ئیمپریالیزمی کە حکومەتی شای داگیرکەربوو – کە هەمیشە لە پشتمان هەڵ و دەچەقی نەما،

بەڵام چ سوودمان لێ وەرنەگرت جگە لەوەی بە تەعبیری زرە شۆرشگێڕەکان لە "ئاش بەتاڵی محترم!!" ڕزگاری کردین.

شەڕی عێراق و ئێران هات بەسەردا، ئەمجارە لە دەروازەش تێ پەری و بوو بە شەقامی .. سەدمەتری لە بەر دەممماندا . لە هەموو دنیادا و بە پێ هەموو حسێبێک ئەوە چاوەڕوان دەکرا : کە ئەم هەلە مێژووییەی بۆ هەتا هەتایە کورد لە تەنگە تیلەی گەماڕوی چوار دەوری ڕزگاری بیت و بکەوینە سەر ئەو بارەی کە خۆمان خالقی بڕیار و بارە مەوزوعیەکان بین و ئامانجی سەدان و هەزاران ساڵەی بزووتنەوەی رزگاریخوزای کورد بگەیەنیە ئەو شوێنەی منەتمان بە کەس نەبێت ..

کەچی ئەو ماوەیەمان بە خۆ لاواز کردن و پەلاماری یەکتری بە خەرج دا و نەمانتوانی هەتا شوێن پایەگاکانی پێش ئەو شەرەش بپارێزین و وەکو میزی حوشتر دایانە دواوە!.

تا باری شۆڕش و بارە نەفسیەکەی خەڵکیشیان خستە ئەو مەوقعەوە کە چاوە چاوی سەر ئەنجامی شەرەکە بکەین .. ئەمیان کەوت : هاوار بە حاڵی فلان .. و فیساریان ملی شکا : قوڕ بۆ ئەویان دەگرێتەوە لە باتی ئەوەی وەکو مەلای مەشهوورە مسۆگەر بین !.. کەچی خەریکە کار پێچەوانە دەبێتەوە ..

هەر لە گەڵ بڵاوبوونەوەی، هەر دەنگێکی هەوڵی ڕاگرتنی ئەو شەڕە مۆتەکەی "الجزائر" سواری کۆڵەی سنگمان دەبێت و خەریکە پشوومان لە بەر دەبرێ ..

دەڵێ : بە دەستی خۆمان و بە ئانقەست گرەوی دۆڕاو لە سەر ئەسپی دۆڕاو دەکەین !

ئێمە لە کاتێکدا هێندەی ڕاستی بوونی خوا، باوەڕمان بە سەر کەوتنی کورد و تێشکانی دوژمنانمان هەیە، باوەڕمان بە "ئازادی و یەکسانی" کورد هەیە .. بەڵام بۆ ئەوەی چی زووترە کۆتایی بەم شانۆگەریە گاڵتەجاریەی براکوژی و کورد کوژیەی هەیە بهێندری و دوا پەردەی ژێر دەستەیی و پارچە پارچەیە بە زوویی دادرێتەوە ..

دەمانەوێ بە هەموو لایەک بڵێین :

١- ئێمە کورد هەموومان لە بەردەم یەک چەقۆی قەسابداین و جیاوازی شین و سوور و مۆرمان ناکات و لە ملی هەر کامێکمان ترازا ملی ئەوی ترمان دا دەبرێ ..

هەر کەسێ بە تەمای کاسە دراوسێ بێت بێ شێو سەر دەنێتەوە .. کورد فەرمووشیەتی : هەر عەقڵە لە خەسارێ .. دە پیاوە کەڵەکە لە کاتێ کورد ئێوە : هەر عەقڵە لە هەزار خەسارە وەرگرن .. و بیرێکی دوا ڕۆژ بکەنەوە ..

جیاوازی نێوان پێشمەرگەو جەردە ئەوەیە کە پێشمەرگە دەزانی

بۆ چی چەکی لە شانەو جەردە نازانی بۆ ؟! ...

" جیاوازی نێوان پێشمەرگە و جەردە ئەوەیە کە پێشمەرگە دەزانێ بۆچی چەکی لە شانە و جەردە نازانێ بۆ" ؟!..